

กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการตอบรับการตักเตือนในภาษาไทย
และข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจ

Linguistics strategies for responding to admonish in Thai and
native speakers' motivational concerns

สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์

Sittitum Ongwuttiwat

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Faculty of Liberal Arts, Thammasat University

E-mail: sittitam209@hotmail.com

Received: Sep 28, 2017

Revised: Jan 12, 2018

Accepted: Feb 02, 2018

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในการตอบรับการตักเตือนและข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตักเตือนตามแนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์แนวปลดปล่อย (Emancipatory Pragmatics) โดยใช้แบบสอบถามประเภท Discourse Completion Test (DCT) จากกลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาไทยที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลากหลายคณะและหลากหลายชั้นปีจำนวน 100 คน และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่าผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนักความรุนแรงในการตอบรับการตักเตือนมากกว่ากลวิธีทางภาษาแบบตรงไปตรงมา ส่วนข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงในการใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตักเตือนมี 2 ส่วน คือ 1. ข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยในส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของการสนทนา และ 2. ข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยในส่วนที่เป็นบริบทของการสนทนา โดยการรักษาความสัมพันธ์ของคู่สนทนาเป็นข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่คำนึงถึงมากที่สุดในการใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตักเตือน พฤติกรรมทางภาษาดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม 3 ประการ ได้แก่ 1. การมี

มุมมองตัวตนแบบพึ่งพา (an interdependent view of self) 2.ความเป็นสังคมแบบอิงกลุ่ม (collectivism) และ 3.ความเป็นวัฒนธรรมบริบทสูง (High context culture)

คำสำคัญ: กลวิธีทางภาษา การตอบรับการตักเตือนในภาษาไทย ข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจ ภาษากับวัฒนธรรม วัจนปฏิบัติศาสตร์แนวปลดปล่อย

Abstract

This research article aims to study linguistic strategies that Thai people adopted to respond to admonish, as well as studying native speakers' motivational concerns in performing the act, using Emancipatory Pragmatics (EP) through Discourse Completion Test (DCT) for the Thai speakers sample survey, The 100 informants were Bachelor's students from various faculties and years. Also, in-depth interviews were conducted with 30 students out of the informants. The results indicate that Thai speakers adopted mitigating strategies more frequently than bold-on record strategies. An analysis of native speaker' motivational concerns reveals that there are two types of motivational concerns-1) motivational concerns relating to the purpose of conversation 2) motivational concerns relating to the context of conversation. It is found that Thai speakers place a priority on keeping relationship with the interlocutor. This linguistic behavior might be motivated by three sociocultural factors: 1. an interdependent view of self 2. Collectivism and 3. High context culture

Keywords: linguistic strategy, the responding to admonish in Thai, native speaker' motivational concerns, language and culture, Emancipatory Pragmatics

บทนำ

ในบรรดาการปฏิสัมพันธ์หลากหลายประเภท การตอบรับการตักเตือนนับเป็นการปฏิสัมพันธ์ลักษณะหนึ่งที่น่าสนใจศึกษา เนื่องจากการ

ปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดจากความปรารถนาดีของผู้พูดแต่ขณะเดียวกันก็อาจทำให้คู่สนทนาเกิดความไม่พึงพอใจ ทั้งนี้ ผู้พูดจึงจำเป็นต้องเลือกว่าจะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาอย่างไรในการตอบรับการตักเตือนของคู่สนทนา

ในวัฒนธรรมไทย คนไทยมักไม่เผชิญหน้าการตอบรับการตักเตือนของคู่สนทนาโดยตรงไปตรงมาเพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่หลีกเลี่ยงการแสดงออกให้เห็นถึงความโกรธ และความไม่พอใจ คนไทยจึงมักแก้ไขความขัดแย้งด้วยการประนีประนอม ระวังอารมณ์และการมีใจสงบ (Klusner, 1981) สังเกตได้จากการที่เรานิพนธ์ “น้ำซุ่นไวโน น้ำใสไวโน” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แม้เราจะรู้สึกไม่พึงพอใจ เราก็ไม่อาจแสดงออกมาให้ใครรู้ นอกจากนี้คนไทยยังมีวิถีจัดการกับความขัดแย้งโดยวิธีประนีประนอมเพื่อไม่ให้กระทบจิตใจของผู้อื่น ดังในนิพนธ์ “บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น” เป็นต้น

อย่างไรก็ตามแม้ว่าคนไทยจะเห็นว่าการตอบรับการตักเตือนด้วยกลวิธีทางภาษาโดยตรงไปตรงมาเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงดังที่ได้อธิบายแล้วข้างต้น แต่การตอบรับการตักเตือนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจว่าเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่คนไทยต้องตอบรับการตักเตือนคู่สนทนา คนไทยจะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาอย่างไรในการปฏิสัมพันธ์

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ายังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาการตอบรับการตักเตือนในภาษาไทย ดังนั้นในบทความวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาการตอบรับการตักเตือนโดยมุ่งพิจารณาที่มุมมองเจ้าของภาษาและปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม ซึ่งมีคำถามการวิจัยว่า ผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางภาษาอย่างไรในการตอบรับการตักเตือน และเมื่ออยู่ในสถานการณ์การตอบรับการตักเตือน ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยใดบ้างในการตอบรับการตักเตือน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการตอบรับการตกเตือนในภาษาไทย และข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจนี้เป็นไปตามแนวทางที่เรียกว่า “Emancipatory Pragmatics” หรือ “วาทปฏิบัติศาสตร์แนวปลดปล่อย”¹

แนวคิดวาทปฏิบัติศาสตร์แนวปลดปล่อย (Emancipatory Pragmatics) คิดขึ้นโดย Hanks, Ide, and Katagiri (2009) เป็นแนวคิดที่เกิดมาจากความร่วมมือของนักวิชาการหลากหลายแขนงสาขาทั้งนักภาษาศาสตร์ นักมานุษยวิทยา นักสังคมวิทยา ตลอดจนนักวิทยาศาสตร์บริหารที่มีความมุ่งมั่นและยึดอุดมการณ์เดียวกัน คือ การวิเคราะห์ภาษาโดยไม่ละเลยสามัญสำนึก (common sense) ของเจ้าของภาษาในสังคมวัฒนธรรมนั้น ๆ

แนวคิดดังกล่าวพยายามเสนอและตั้งคำถามว่า ทฤษฎีทางวาทปฏิบัติศาสตร์ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย (Established framework) สามารถอธิบายการปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคมที่มีโครงสร้างและระบบวิธีคิดแตกต่างจากสังคมตะวันตก ซึ่งเป็นสังคมของเจ้าของทฤษฎีได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร และการพรรณนาปรากฏการณ์ทางภาษาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นควรพิจารณาจากมุมมองเจ้าของภาษาหรือปัจจัยทางวัฒนธรรมในสังคมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนให้มีการสร้างกรอบการวิเคราะห์หัตถิการปฏิสัมพันธ์ที่กลั่นกรองมาจากความคิดหรือค่านิยมของสังคมนั้น ๆ เอง

บทความวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะได้ศึกษาการตอบรับการตกเตือนในภาษาไทยตามแนววาทปฏิบัติศาสตร์แนวปลดปล่อย (Emancipatory Pragmatics) โดยมุ่งพิจารณาปรากฏการณ์ทางภาษาดังกล่าวจากมุมมองเจ้าของภาษาและปัจจัยในสังคมวัฒนธรรมตามแนวทางที่วาทปฏิบัติศาสตร์แนวปลดปล่อย (Emancipatory Pragmatics) เสนอไว้

วิธีการวิจัย

ในส่วนของวิธีการวิจัยสามารถแบ่งเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1. สืบรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

¹ ผู้วิจัยเรียก “Emancipatory Pragmatics” ว่า “วาทปฏิบัติศาสตร์แนวปลดปล่อย” ตาม ฌ็อง-ฟร็องซัว ปาทัว (2555)

จากการสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเลือกใช้แนวทาง
Emancipatory Pragmatics หรือวจนปฏิบัติศาสตร์แนว

ปลดปล่อยในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้
ในการตอบรับการตกเตือนกับข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทย
คำนึงถึง และจากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่พบว่ามิงงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างกลวิธีทางภาษาดังกล่าวกับข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ผู้พูด
ภาษาไทยคำนึงถึง

2. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้บอกภาษาจากนักศึกษา
ในระดับปริญญาตรีหลากหลายคณะและหลากหลายชั้นปีของ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จำนวน 100 คน

ในบทความวิจัยนี้ “ผู้พูด” หมายถึง “ผู้ที่ใช้เลือกใช้กลวิธีทางภาษา
ในการตอบรับการตกเตือน” ซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้บอกภาษาใน บทความวิจัยได้แก่
นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากหลากหลายคณะและหลากหลายชั้นปีของ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จำนวน 100 คน ส่วน “ผู้ฟัง” หรือ “คู่สนทนา” หมายถึง
“ผู้ที่แสดงการตกเตือนแก่ผู้พูดก่อนที่ผู้พูดจะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับ
การตกเตือน”

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ศึกษากลวิธีทาง
ภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ตอบรับการตกเตือน และ 2) เครื่องมือที่ใช้ศึกษาข้อคำนึงที่
เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงในการใช้ กลวิธีทางภาษาในการ
ตอบรับการตกเตือน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1) เครื่องมือที่ศึกษากลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ตอบรับการ ตกเตือน

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามหรือที่เรียกว่า Discourse
Completion Test (DCT) เป็นเครื่องมือในการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาใน
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จากหลากหลายคณะและหลากหลาย
ชั้นปี จำนวนทั้งสิ้น 100 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งสถานการณ์การตอบรับการตกเตือน
ในแบบสอบถามออกเป็น 3 สถานการณ์เพื่อให้มีความหลากหลาย ได้แก่ 1.

สถานการณ์ที่ท่านตอบรับการ ตักเตือนของเพื่อนของท่านเนื่องจากท่านใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยจนไม่มีเงินสำหรับลงทะเบียนเรียน 2.สถานการณ์ที่ท่านตอบรับการ ตักเตือนของเพื่อนของท่านเนื่องจากท่านชอบเที่ยวกลางคืนจนมาเข้าเรียนสายอยู่เป็นประจำ และ 3.สถานการณ์ที่ท่านตอบรับการตักเตือนของเพื่อนของท่านเนื่องจากท่านมักกล่าววาจาที่ไม่สุภาพกับบุคคลอื่นอยู่เป็นประจำ

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่เรียกว่า Discourse Completion Test (DCT) ในการเก็บข้อมูลเนื่องจากเป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่นำเชื่อถือวิธีการหนึ่งในทางวินัยปฏิบัติศาสตร์ ดังที่ชาลวิทธี เยาวฤทธา (2554) ได้กล่าวว่า “การใช้แบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนวิธีหนึ่ง อีกทั้งยังช่วยให้ผู้วิจัยทราบเจตนาของกลุ่มตัวอย่างและควบคุมปัจจัยที่ต้องการศึกษาได้เป็นอย่างดี”

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังกำหนดความสัมพันธ์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในสถานการณ์การตอบรับการตักเตือนผู้ฟังที่เป็นเพื่อนเท่านั้น เนื่องจาก การกำหนดคู่ความสัมพันธ์แบบเพื่อนกับเพื่อนจะทำให้ผู้วิจัยทราบได้ว่ากลวิธีทางภาษาที่ได้จากการเก็บข้อมูล ไม่ได้มาจากปัจจัยอื่น เช่น สถานภาพ ความสนิทสนม ฯลฯ ตัวอย่างแบบสอบถามกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในการตอบรับการ ตักเตือน

สถานการณ์ที่ท่านตอบรับการตักเตือนเพื่อนของท่านเนื่องจากท่านใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยจนไม่มีเงินสำหรับลงทะเบียนเรียน

-หากเพื่อนของท่านตักเตือนท่านเนื่องจากท่านใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยจนไม่มีเงินสำหรับลงทะเบียนเรียน ท่านจะอย่างไร

- ☐ ตอบรับการตักเตือน โดยพูดว่า.....
- ☐ ไม่ตอบรับการตักเตือน เพราะ
- ☐ ตอบรับการตักเตือน โดยใช้วิธีอื่น คือ

3.2) เครื่องมือที่ใช้ศึกษาข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงในการใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตักเตือน

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลทั้งจากการใช้แบบสอบถามเพื่อต้องการทราบข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงใน

การใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตักเตือนจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จำนวน 100 คน (กลุ่มเดียวกับส่วนที่ 1) และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างอีกจำนวนทั้งสิ้น 30 คน

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อคำถามที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงในการใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตกเตือน

ในขณะที่ท่านกล่าวตอบรับการตกเตือนในสถานการณ์ต่างๆ ท่านคำนึงถึงปัจจัยใดบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ปัจจัย.....)

4. เก็บข้อมูลจากเครื่องมือที่สร้างขึ้น

5. วิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1. วิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดใช้ในการตอบรับการตกเตือน โดยในการวิจัยนี้ผู้วิจัยจะได้ศึกษาเฉพาะในส่วนที่เป็นกลวิธีทางภาษาเท่านั้น ไม่รวมถึงการศึกษาคำตอบของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกตอบในช่องคำตอบ “ไม่ตอบรับการตกเตือน” และ “ตอบรับการตกเตือนโดยใช้วิธีอื่น” และ 2. วิเคราะห์ข้อคำถามที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยที่ผู้พูดคำนึงถึงในการใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตกเตือน

ขณะที่การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการตอบรับการตกเตือนของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่เป็น “ถ้อยคำ” มาวิเคราะห์ เริ่มจากการนำคำตอบมาจำแนกเป็นถ้อยคำ โดยพิจารณาจาก 1. การเว้นวรรคของผู้ตอบแบบสอบถามแทนจังหวะหยุดระหว่างถ้อยคำ และ 2. เนื้อความที่สมบูรณ์ของแต่ละถ้อยคำ และเมื่อผู้วิจัยแบ่งคำตอบที่ได้เป็นถ้อยคำแล้ว จึงนำถ้อยคำดังกล่าวมาวิเคราะห์ว่าเป็นกลวิธีทางภาษาแบบใด โดยพิจารณาทั้งรูปภาษาและเนื้อความของถ้อยคำนั้น และอาศัยแนวคิดด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์เป็นเกณฑ์

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำสถิติแบบอัตราส่วนร้อยละในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ในการตอบรับการตกเตือนในภาษาไทยและข้อคำถามที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างคำนึงในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตกเตือน

6. เรียบเรียงผลการวิจัย

7. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1.1 กลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดใช้ในการตอบรับการตักเตือน และ

1.2 ข้อความที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ผู้พูดคำนึงถึงในการใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตักเตือน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 กลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดใช้ในการตอบรับการตักเตือน

จากการศึกษาข้อมูลคำตอบของกลุ่มตัวอย่างว่ากลวิธีทางภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ในการตอบรับการตักเตือนสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1.1 กลวิธีทางภาษาแบบตรงไปตรงมา

1.1.2 กลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนักความรุนแรง

ในแต่ละกลวิธีมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 กลวิธีทางภาษาแบบตรงไปตรงมา

กลวิธีทางแบบตรงไปตรงมาในที่นี้ หมายถึง กลวิธีการใช้ถ้อยคำที่ผู้พูดตอบรับการตักเตือนแก่ผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีการตกแต่งถ้อยคำ หรือใช้ถ้อยคำที่ไม่สามารถตีความเป็นเจตนาอื่นได้

กลวิธีตรงที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ในการตอบรับการตักเตือนสามารถเรียงลำดับกลวิธีที่ปรากฏค่าความถี่จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1.1.1.1 การแสดงความไม่พอใจ

การแสดงความไม่พอใจ หมายถึง การที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำตอบรับการตักเตือนอย่างตรงไปตรงมาโดยใช้ถ้อยคำแสดงความไม่พอใจกลับไปยังผู้ฟัง มักปรากฏคำที่แสดงความไม่พอใจในถ้อยคำ

- ชอบจับผิดคนอื่นอยู่เรื่อยอะแก (1)

-ปากไม่ดีนะแก อย่าพูดอีก ไม่งั้นฉันจะออกจากหอที่อยู่กับแก (2)

จากตัวอย่างที่ (1)-(2) จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการตอบรับการตักเตือนอย่างตรงไปตรงมาโดยการแสดงความไม่พอใจ ซึ่งปรากฏคำกริยาแสดงความไม่พอใจ “ชอบจับผิด” และ “ปากไม่ดี” ในตัวอย่างที่ (1) และ(2) ตามลำดับ

1.1.1.2 การแสดงการขู่

การแสดงการขู่ หมายถึง การที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำตอบรับการตักเตือนอย่างตรงไปตรงมาเพื่อขู่ถ้าผู้ฟังยังกล่าวตักเตือนอีก ผู้พูดจะกระทำบางสิ่ง

บางอย่างที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฟัง มักปรากฏคำเชื่อมแสดงเงื่อนไข “ถ้า” หรือ “หาก” เป็นต้น

- ถ้าแกยังพูดอีก ชั้นจะบอกว่าแกก็เที่ยวเหมือนกัน (3)

-หากแกยังพูดต่อไป ชั้นจะไม่ไปไหนกับแกเลย (4)

จากตัวอย่างที่ (3)-(4) จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการตอบรับการดักเตือนอย่างตรงไปตรงมาโดยการแสดงการขู่ ซึ่งปรากฏคำเชื่อมแสดงเงื่อนไข “ถ้า” และ “หาก” ในตัวอย่างที่ (3) และ(4) ตามลำดับ

1.1.1.3 การแสดงว่าเป็นเรื่องส่วนตัว

การแสดงว่าเป็นเรื่องส่วนตัว หมายถึง การที่ผู้พูดตอบรับการดักเตือนผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมาโดยการกล่าวว่าสิ่งที่ผู้กำลังกระทำอยู่นั้นเป็นเรื่องของผู้พูดและ/หรือไม่เกี่ยวข้องกับผู้ฟัง

-เรื่องส่วนตัวของชั้น เงินของชั้น จะทำไหม (5)

- การที่ชั้นเที่ยวดึก ก็ไม่เกี่ยวกับแก (6)

จากตัวอย่างที่ (5)-(6) จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการตอบรับการดักเตือนอย่างตรงไปตรงมาโดยการแสดงว่าสิ่งที่ตนกำลังกระทำอยู่นั้นเป็นเรื่องของตนและ/หรือไม่เกี่ยวข้องกับผู้ฟัง

1.1.2 กลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนักความรุนแรง

กลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนักความรุนแรง ในที่นี้หมายถึง กลวิธีการใช้ถ้อยคำที่ผู้พูดไม่ได้แสดงการตอบรับการดักเตือนแก่ผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมา แต่ใช้ถ้อยคำลดน้ำหนักความรุนแรงของการตอบรับการดักเตือนหรือใช้ถ้อยคำที่ต้องอาศัยการตีความ

กลวิธีแบบลดน้ำหนักความรุนแรงที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ ในการตอบรับการดักเตือนสามารถเรียงลำดับกลวิธีที่ปรากฏค่าความถี่จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1.1.2.1 การให้เหตุผล

การให้เหตุผล หมายถึง การที่ผู้พูดใช้กลวิธีการตอบรับการดักเตือนแบบลดน้ำหนักความรุนแรงโดยใช้ถ้อยคำแสดงเหตุผลว่าเพราะเหตุใด ผู้พูด

จึงต้องกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นเหตุให้ผู้ฟังต้องตกเตือน มักปรากฏ คำเชื่อม “เพราะ” ในถ้อยคำ

- เพราะมันจำเป็นต้องซื้อใช้ในวิชา drawing แล้วมันก็แพง เงินมันก็เลยหมดเง (7)

- ขึ้นไม่ยากพูดแบบนี้แหละ แต่เพราะพวกนั้นมันนะสิชอบกวนอยู่เรื่อย (8)

จากตัวอย่างที่ (7)-(8) จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการตอบรับการตกเตือนแบบลดน้ำหนักความรุนแรงโดยการให้เหตุผลซึ่งปรากฏ คำเชื่อม “เพราะ” ทั้งในตัวอย่างที่ (7) และ (8)

1.1.2.2 การแสดงการขอโทษ

การแสดงการขอโทษ หมายถึง การที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำเพื่อขอโทษที่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ไม่ดีจนเป็นเหตุให้ผู้ฟัง ต้องตกเตือน ถ้อยคำที่ใช้กลวิธีนี้จะปรากฏคำกริยา “โทษ” หรือ “ขอโทษ” และในบางกรณีอาจมีคำขยาย “จริง” เพื่อเพิ่มความหนักแน่นของการแสดงการขอโทษ

- ขอโทษวะแก ขึ้นมันพูดไม่ดีกับคนอื่นอยู่เรื่อยเลย (9)

- โโทษจริงๆ เว้ยที่ขึ้นมาเรียนสายบ่อย ๆ (10)

จากตัวอย่างที่ (9)-(10) จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการตอบรับการตกเตือนแบบลดน้ำหนักความรุนแรงโดยใช้ การแสดงการขอโทษ ซึ่งปรากฏคำกริยา “ขอโทษ” และ “โทษ” ร่วมกับคำขยาย “จริง” เพื่อเพิ่มความหนักแน่นของการขอโทษในตัวอย่างที่ (9) และ (10) ตามลำดับ

1.1.2.3 การแสดงการสัญญา

การแสดงการสัญญา หมายถึง การที่ผู้พูดใช้กลวิธี การตอบรับการตกเตือนแบบลดน้ำหนักความรุนแรงโดยใช้ถ้อยคำ แสดงการสัญญาว่าจะไม่ให้เกิดกระทำเช่นนี้ซ้ำขึ้นอีก มักปรากฏคำกริยา “สัญญา”

- ขึ้นสัญญานะว่าจะไม่กลับตีกอีก (11)

- ขึ้นจะไม่พูดกับเจ้าหน้าที่พวกนั้นอีกแล้ว อะชั้นสัญญา (12)

จากตัวอย่างที่ (11)-(12) จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้ กลวิธีการตอบรับการตกเตือนแบบลดน้ำหนักความรุนแรงโดยใช้ ถ้อยคำแสดง การสัญญา ซึ่งมีคำกริยา “สัญญา” ในตัวอย่างที่ (11) และ (12) ตามลำดับ

1.1.2.4 การแสดงการขอบคุณ

การแสดงการขอบคุณ หมายถึง การที่ผู้พูดใช้ ถ้อยคำแสดงการขอบคุณผู้ฟังที่ตกเตือนผู้พูดในสิ่งที่ผู้พูดกระทำผิด หรือไม่ถูกต้อง

ไม่เหมาะสม มักปรากฏคำกริยา “ขอบคุณ” หรือ “ขอบใจ” ในถ้อยคำ และในบางกรณีอาจมีคำขยาย “มาก” เพื่อเพิ่มความหนักแน่นของการแสดงการขอบคุณ

- **ขอบคุณ**เพื่อนที่เตือนฉัน วันหลังฉันจะพูดให้ดีกว่านี้ (13)

- **ขอบใจมาก**แก่ที่เตือนฉัน (14)

จากตัวอย่างที่ (13)-(14) จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการตอบรับการตักเตือนแบบลดน้ำหนักความรุนแรงโดยการ แสดงการขอบคุณ ซึ่งปรากฏคำกริยา “ขอบคุณ” และคำกริยา “ขอบใจ” ร่วมกับคำขยาย “มาก” ในตัวอย่างที่ (13) และ (14) ตามลำดับ

1.1.2.5 การขอคำแนะนำ

การขอคำแนะนำ หมายถึง การที่ผู้พูดใช้กลวิธีการตอบรับการตักเตือนแบบลดน้ำหนักความรุนแรงโดยการขอคำแนะนำ ถึงวิธีการแก้ไขสิ่งที่ตนกำลังกระทำผิดหรือไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม มักปรากฏคำกริยา “ช่วยนะ” หรือ “ช่วยแนะนำ” ในถ้อยคำ

(เอ่ยชื่อแฟนของผู้พูด) มันติดชั้นแจเลย **แกช่วยแนะนำ**ชั้นหน่อยสิว่าจะทำยังไงดี (15)

- **แกช่วยแนะนำ**ชั้นหน่อยสิว่าชั้นจะใจเย็นไม่ให้พูดแรงใส่พวกนั้นได้ยังไง (16)

จากตัวอย่างที่ (15)-(16) จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการตอบรับการตักเตือนแบบลดน้ำหนักความรุนแรงโดยการใช้ ถ้อยคำแสดงการขอคำแนะนำ ซึ่งมีคำกริยา “ช่วยนะ” และ “ช่วยแนะนำ” ในตัวอย่างที่ (15) และ (16) ตามลำดับ

2.1.2.6 การแสดงการตำหนิตนเอง

การแสดงการตำหนิตนเอง หมายถึง การที่ผู้พูดใช้กลวิธีการตอบรับการตักเตือนแบบลดน้ำหนักความรุนแรงโดยการแสดงการตำหนิตนเองที่กระทำสิ่งที่ผิดหรือไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมทำให้ผู้ฟังต้องตักเตือน

-**ชั้นนี้มันทำตัวเหลวไหลจริงๆ**ะ สุดท้ายเลยได้ F วิชา...เลย (17)

-**เรามั่นใจเงินไม่รู้อะไรเอง** ใช้เงินไม่มีเงินลงทะเบียนเรียน (18)

จากตัวอย่างที่ (17)-(18) จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการตอบรับการตักเตือนแบบลดน้ำหนักความรุนแรงโดยการแสดงการตำหนิตนเองดังถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถสรุปอัตราส่วนความถี่ของกลวิธีทางภาษาทั้งกลวิธีทางภาษาแบบตรงไปตรงมาและกลวิธีทางภาษาแบบล้นน้ำหนักรุนแรงที่ผู้พูดใช้ในการตอบรับการตกเตือนได้ดังตารางต่อไปนี้

Table 1 แสดงความถี่ของกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดใช้ในการตอบรับการตกเตือน

กลวิธีทางภาษาแบบตรงไปตรงมา (ครั้ง/ร้อยละ)	กลวิธีทางภาษา แบบล้นน้ำหนักรุนแรง (ครั้ง/ร้อยละ)
1.การแสดงความไม่พอใจ ครั้ง / ร้อยละ 7.97)	1.การให้เหตุผล (226 / ร้อยละ 29.54)
2.การแสดงการขู่ ครั้ง / ร้อยละ 4.18)	2.การแสดงการขอโทษ (99 ค ร้อยละ 12.94)
3.การแสดงว่าเป็นเรื่องส่วนตัว ครั้ง / ร้อยละ 3.79)	3.การแสดงการสัญญา (93 / ร้อยละ 12.15)
	4.การแสดงการขอบคุณ (86 / ร้อยละ 11.24)
	5.การขอคำแนะนำ (74 / ร้อยละ 9.67)
	6.การแสดงการตำหนิตนเอง (65 / ร้อยละ 8.49)
122 ครั้ง / ร้อยละ 15.94	643 ครั้ง / ร้อยละ 84.05
765 ครั้ง/ ร้อยละ 100	

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้พูดอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตอบรับการตกเตือนสนทนา ผู้พูดจะเลือกใช้กลวิธีแบบล้นน้ำหนักรุนแรงมากกว่ากลวิธีทางภาษาแบบตรงไปตรงมา ดังจะเห็นได้จากการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบล้นน้ำหนักรุนแรงในอัตราส่วนถึงร้อยละ 84.05 ขณะที่เลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบตรงไปตรงมาในอัตราส่วนเพียงร้อยละ 15.94 ลักษณะดังกล่าวอาจสะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า หลีกเลี่ยงการท้าทายโดยตรง หลีกเลี่ยงการแสดงออกให้เห็นความโกรธ ความไม่พอใจ และความรำคาญ ดังนั้นคนไทยจึงมักแก้ไขความขัดแย้งด้วยการประนีประนอม ระวังอารมณ์ และการมีใจสงบ (Klusner,1981)

1.2 ข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยที่ผู้พูดคำนึงถึงในการใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตกเตือน

ผลการศึกษาพบข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างคำนึงถึงในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตกเตือนทั้งในส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของคู่สนทนาและข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยในส่วนที่เป็นบริบทของการสนทนา ดังตารางต่อไปนี้

Table 2 แสดงความถี่ของข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยที่ผู้พูดคำนึงถึงในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตกเตือน

ข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยที่ผู้พูดคำนึงถึงในการใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตกเตือน		
1. ข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยในส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของการสนทนา (ครั้ง/ร้อยละ)	2. ข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยในส่วนที่เป็นบริบทของการสนทนา	
	2.1 บริบทที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและ/หรือคู่สนทนา (ครั้ง/ร้อยละ)	2.2 บริบทที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การสนทนา(ครั้ง/ร้อยละ)
1) การรักษาความสัมพันธ์ของคู่สนทนา (171 ครั้ง/ ร้อยละ 14.51) 2) การทำให้คู่สนทนาเข้าใจโดยตรงไปตรงมา (25 ครั้ง/ร้อยละ 2.31)	1) สถานภาพและ/หรือ บทบาทของผู้พูดและคู่สนทนา (110 ครั้ง/ร้อยละ 10.20) 2) ความเกี่ยวข้องและ/หรือความสัมพันธ์ในอดีตระหว่างผู้พูดกับคู่สนทนา (96 ครั้ง/ร้อยละ 8.90) 3) ความอาวุโสของผู้พูดและคู่สนทนา (91 ครั้ง/ ร้อยละ 8.44) 4) ความสนิทระหว่างผู้พูดและคู่สนทนา (86 ครั้ง/ ร้อยละ 7.97)	1) การมีหรือไม่มีบุคคลที่สามในขณะที่สนทนา (91 ครั้ง/ ร้อยละ 8.44) 2) ลักษณะและ/หรือระดับความรุนแรงของเรื่อง (80 ครั้ง/ร้อยละ 7.42) 3) ลักษณะและ/หรือระดับความรุนแรงของถ้อยคำในผลัดการสนทนาก่อนหน้าของผู้พูดและ/หรือคู่สนทนา (73 ครั้ง/ ร้อยละ 6.77) 4) โอกาสและ/หรือบรรยากาศขณะที่ตอบ

	5) ลักษณะนิสัยของคู่สนทนา (71 ครั้ง/ร้อยละ 6.58) 6) ท่าทีของคู่สนทนาในขณะที่สนทนา (65 ครั้ง/ร้อยละ 6.02)	รับการดักเตือน (65 ครั้ง/ร้อยละ 6.02) 5) ภาพรวมของสถานการณ์การสนทนา (54 ครั้ง/ร้อยละ 5.00)
196 ครั้ง/ ร้อยละ 18.18	519 ครั้ง/ร้อยละ 48.14	363 ครั้ง/ร้อยละ 33.67
	882 ครั้ง/ร้อยละ 81.81	
1,078 ครั้ง/ร้อยละ 100.00		

จากตารางจะเห็นว่าข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ผู้พูดคำนึงถึงในการใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการดักเตือนมีทั้งในส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของการสนทนาและส่วนที่เป็นบริบทของการสนทนา โดยการรักษาความสัมพันธ์ของคู่สนทนาเป็นปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงมากที่สุด

2. อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยเห็นว่าพฤติกรรมทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนักความรุนแรงมากกว่ากลวิธีทางภาษาแบบตรงไปตรงมาและคำนึงถึงปัจจัยในการรักษาความสัมพันธ์ของคู่สนทนาเป็นสำคัญในการตอบรับการดักเตือนดังผลการวิจัยในหัวข้อข้างต้นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม 3 ประการ ดังนี้

(1) การมีมุมมองตัวตนแบบพึ่งพา (an interdependent view of self)

Markus and Kitayama (1991) กล่าวว่าไว้ว่า ในแต่ละสังคมย่อมมีแนวคิดเรื่องตัวตน (self) แตกต่างกัน เช่น สังคมอเมริกันจะมีมุมมองตัวตนแบบอิสระ (an independent view of self) ส่วนสังคมญี่ปุ่นจะมีมุมมองตัวตนแบบพึ่งพา (an interdependent view of self)

ทั้งนี้ Markus and Kitayama อธิบายว่าคนที่มุมมองตัวตนแบบอิสระจะมองว่าตนเองมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างและเป็นอิสระจากบุคคลอื่น

ในขณะที่คนที่มีมุมมองตัวตนแบบพึ่งพาจะมองว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ทางสังคมและตัวตนของเรากับบุคคลอื่นมีความเกี่ยวข้องกัน

Markus and Kitayama ชี้ให้เห็นว่าคนในสังคมที่มีมุมมองตัวตนแบบพึ่งพาจะได้รับการปลูกฝังให้ประพฤติตนตามที่ตั้งคมหรือกลุ่มกำหนด และคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นสำคัญ ลักษณะดังกล่าวจึงส่งผลให้คนในสังคมที่มีมุมมองตัวตนแบบพึ่งพา มีความสุภาพอ่อนน้อม ไม่กระทำให้คู่สนทนา มีความรู้สึกที่ไม่ดีโดยตรงไปตรงมาเพื่อรักษาความเป็นกลุ่มหรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไว้

เช่นเดียวกับ Klausner (1981) Bilmes (1992) และ Podhisita (1998) ได้อธิบายว่า คนไทยมักหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าในสังคม และปัจจัยประการสำคัญที่กำหนดการประพฤติปฏิบัติของคนไทยให้เป็นเช่นนั้นคือหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ทั้งนี้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะกำหนดให้คนหลีกเลี่ยงการแสดงอารมณ์รุนแรง หลบหลีกการเข้าไปผูกพัน และหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า

ดังนั้นการที่กลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาไทยพยายามที่จะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนักความรุนแรงในการตอบรับการตักเตือนจึงสอดคล้องกับปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมเรื่องการมีมุมมองตัวตนแบบพึ่งพา เนื่องจากถ้าผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนักความรุนแรงกับผู้ฟังที่ก็ย่อมจะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของสังคมดังกล่าว

(2) ความเป็นสังคมแบบอิงกลุ่ม (collectivism)

Hofstede (1984,1987) เสนอว่าสังคมที่ดำรงอยู่ในแต่ละวัฒนธรรมอาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1. สังคมแบบอิงกลุ่ม(collectivism) หรือสังคมที่สมาชิกในสังคมต่างให้ความสำคัญกับการอยู่รวมกันเป็นพวกพ้องและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และ 2.สังคมแบบอิงบุคคล (individualism) หรือสังคมที่สมาชิกในสังคมมักให้ความสำคัญกับการอยู่อย่างเป็นปัจเจก และให้ความสำคัญการอยู่แบบตัวคนเดียวมากกว่าการรวมกลุ่มเป็นพวกพ้อง

ทั้งนี้ Hofstede และนักสังคมวิทยาและนักมานุษยวิทยาหลายท่าน เช่น Triandis (1995) Mulder (1996) และ Pongsapich (1998) จัดให้สังคมไทยมีลักษณะเป็นสังคมแบบอิงกลุ่ม กล่าวคือ คนที่อยู่ในสังคม

ที่มีลักษณะเช่นนี้จะให้ความสำคัญกับกลุ่มและต้องการการยอมรับจากกลุ่ม เนื่องจากเห็นว่า การอยู่ร่วมกันและการพึ่งพาอาศัยกันเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นการแสดงพฤติกรรมของคนในสังคมแบบอิงกลุ่มจึงมีค่าคำนึงถึงความรู้สึกของคนอื่นเป็นสำคัญ

ดังนั้นการที่กลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาไทยพยายามเลือกใช้ กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตกเตือนด้วยกลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนัก ความรุนแรงจึงสอดคล้องกับปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมเรื่องความเป็นสังคมแบบอิงกลุ่มเนื่องจากสังคมอิงกลุ่มเป็นสังคมที่ผู้พูดจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกัน เพราะฉะนั้น การเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนักความรุนแรงในการตอบรับการตกเตือน จึงสามารถช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีให้สมาชิกภายในกลุ่ม

(3) ความเป็นวัฒนธรรมปริบทสูง (High context culture)

Hall (1976) เป็นผู้นำเสนอแนวคิดเรื่อง วัฒนธรรม ปริบทสูง (High context culture) และวัฒนธรรมปริบท ต่ำ (Low context culture) ทั้งนี้วัฒนธรรมปริบทต่ำ (Low context culture) เป็นวัฒนธรรมที่เชื่อว่าคำพูดเพียงอย่างเดียวสามารถตีความหมายการสื่อสารได้ทั้งหมด โดยไม่ต้องดู ความหมายจากท่าทาง การแสดงออกและปริบทแวดล้อมต่าง ๆ ร่วมด้วย การพูดจาของคนในวัฒนธรรมนี้มักจะพูดตรงไปตรงมาและไม่ค่อยคำนึงถึงปริบท แวดล้อมเท่าใดนัก

จากการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ พบว่าปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมเรื่องความเป็นวัฒนธรรมปริบทสูง(High context culture) อาจสามารถนำมาใช้อธิบายข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยในกลุ่ม ตัวอย่างผู้พูดภาษาไทยที่ระบุว่าปัจจัยในเรื่องปริบทของการตอบรับการตกเตือนทั้ง ในปริบทที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและ/หรือคู่สนทนาหรือปริบทที่เกี่ยวข้องกับ สถานการณ์การสนทนาเป็นปัจจัยที่คำนึงถึงเมื่อต้องเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการ ตอบรับการตกเตือน

สรุปผลการวิจัย

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในการตอบรับการตกเตือนและข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตกเตือนตามแนวคิดงานปฏิบัติการศาสตร์แนวปลดปล่อย (Emancipatory pragmatics) โดยใช้แบบสอบถามประเภท Discourse Completion Test (DCT) จากกลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาไทยที่เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีหลากหลายคณะและหลากหลายชั้นปีจำนวน 100 คน และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

ผลการวิจัยพบว่าผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนักความรุนแรงในการตอบรับการตกเตือนมากกว่ากลวิธีทางภาษาแบบตรงไปตรงมา ส่วนข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงในการใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตกเตือนมี 2 ส่วน คือ 1. ข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยในส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของการสนทนา และ 2. ข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยในส่วนที่เป็นบริบทของการสนทนา โดยการรักษาความสัมพันธ์ของคู่สนทนาเป็นข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่คำนึงถึงมากที่สุดในการใช้กลวิธีทางภาษาในการตอบรับการตกเตือน ทั้งนี้พฤติกรรมทางภาษาดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม 3 ประการ ได้แก่ 1. การมีมุมมองตัวตนแบบพึ่งพา (an interdependent view of self) 2. ความเป็นสังคมแบบอิงกลุ่ม (collectivism) และ 3. ความเป็นวัฒนธรรมบริบทสูง (High context culture)

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้จะมุ่งศึกษาเฉพาะกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการตอบรับการตกเตือนในภาษาไทยเท่านั้น แต่จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งยังเลือกตอบแบบสอบถามในช่องคำตอบ “ไม่ตอบรับการตกเตือน” และ “ตอบรับการตกเตือนโดยใช้วิธีอื่น” นอกเหนือจากการใช้กลวิธีทางภาษา และจากการสังเกตของผู้วิจัย ผู้วิจัยพบว่าข้อคำนึงที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือปัจจัยในการตอบรับการตกเตือนยังมีความสัมพันธ์กับการไม่ตอบรับการตกเตือนรวมไปถึงการตอบรับการตกเตือนโดยใช้วิธีอื่น

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยยังเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะนิสิตนักศึกษาเท่านั้นซึ่งอาจไม่ได้เป็นตัวแทนของผู้ใช้ภาษาไทยทั้งหมด หากได้มีการศึกษากลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยกลุ่มอื่น ๆ ต่อไปก็จะทำให้เข้าใจแง่มุมของการตอบรับการตกเดือนในภาษาไทยในแง่มุมที่ละเอียดและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

Reference

- Bilmes, J. (1992). "Dividing The Rice: A Microanalysis of Mediator's Role in A Northern Thai Negotiation" *Language in society* 21: 569-602.
- Hall, S. (1976). *Visual culture: the reader*. London: SAGE Publications.
- Hanks, W., Ide, S., and Katagiri, Y. (2009). Introduction Towards an emancipatory pragmatics. *Journal of Pragmatics* 41: 1-9
- Hofstede, G. (1984). *Culture's consequences: international differences in work-related Values*. Beverly Hills: Sage Pub.
- Hofstede, G. (1987). *Culture's consequences: international differences in work-related values*. Beverly Hills : Sage Pub.
- Jandt, F. E., and P.B. Pederson. (1996). *Constructive conflict management: Asia – Pacific cases*. Thousand Oaks; CA: Sage Publications.
- Klauser, W. J. (1981). *Reflections on Thai Culture*. Bangkok: Suksit Siam.
- Markus, H. R., and Kitayama, S. (1991). *Culture and the Self: Implications for Cognition, Emotion, and Motivation*. *Psychological Review* 98, 2: 224-253.
- Mulder, N. (1996). *Inside Thai society : An interpretations of everyday life*. Amsterdam: Pepin Press.
- Panpothong, Natthaporn. (2012). *Pragmatics in Thai*. (Unpublished). (in Thai)

- Podhisita, C. (1998). Buddhism and Thai world view. In Amara Pongsapich(eds), *Tradittionnal And Changing Thai World View*, pp. 29-62. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Pongsapich, A (eds). (1998). *Traditional and changing Thai world view*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Triandis, H, C. (1995). *Individualism and collectivism*. Boulder: Westview Press.
- Yaowaritttha, Chanwit. (2011). **The Concept of "Bunkhun" and Three Types of Speech Acts in Thai Society** Chulalongkorn University, Bangkok. (in Thai)